

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: H. Duka, Heinrich
Schalk, Rudolf Moser, A. Oppitz,
Nachfolger; Anton Oppel, J.
Danneberg, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Kokosin Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețurile inserțiilor: o serie
garmond pe o colonă 6 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
serie 10 or. sau 50 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” iese în săptămânul.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusele în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 182.

Brașov, Sâmbătă, 20 August (1 Septembrie)

1894.

Presă maghiară și Adunarea Asociațiunii.

Brașov, 19 August v.

Dările de sémă, ce le publică
foile unguresci despre adunarea dela
Sebeș a Asociațiunii noastre transil-
vane, sunt scrise, am pute dice,
intr'un spirit de conciliațiune ne-
obiceiuită până acum față de cauzele
noștre culturale.

Cu deosebire favorabilă este co-
mentată vorbirea de deschidere a
Președintelui Asociațiunii, din care
li-se pare surprindător foilor un-
guresci mai ales următorul pa-
sagiu:

„Stăruim a ne desvolta limba
și literatura, voim a lăți cultura
în toate straturile poporului nostru.
Cuceriri în afară nu voim: Eată
o lucrare pacinică și salutară atât
pentru noi, cât și pentru patria co-
mună”.

„Pester Lloyd” dice în rapor-
tul său, că acest pasagiu a pro-
dus „sensația” și că cuvintele acestea
au fost primite din partea „Ungu-
rilor prezenți” cu strigăte de „él-
jen”.

Nu scim decât, afară de rapor-
torul foilor unguresci, care de
altminteriea nici el nu este de ori-
gine maghiară, a mai fost în sala
de ședințe vre-un Ungur, ori doi,
dér atâta scim cu totă siguranța,
că în tot decursul serbărilor strigăte
de „éljen” în sala de ședințe
nu s'au auzit. Probabil însă, că cei
dela „Pester Lloyd” au voit nu
mai să-și exprime, prin aceste cu-
vinte luate din vânt, surprinderea
asupra constatării făcute de Pre-
ședintele Asociațiunii noastre în pa-
sagiul de mai sus.

Pote că pentru domii dela
„Pester Lloyd” se fiă motivată sur-
prinderea acesta, căci în adunările
lor „culturale” de bună sémă nu
li-se ofere ocaziunea de-a auzi ac-
centuându-se principiul: „Cuceriri
în afară nu voim”. Intru judecarea și
aprețierea altora fiă-care om por-

nesce dela sine însuși, și decât domii
dela „Pester Lloyd” se simt în
inima lor cu patima de a face igne
et ferro cuceriri în afară și de-a des-
naționalisa pe alții: nu e mirare
deci li-se pare surprindătoare cons-
tatarea, că noi cuceriri în afară nu
voim.

Și mai surprindător li-se pare
foilor unguresci constatarea Preș-
dintelui, că lucrarea noastră este „o
lucrăre pacinică și salutară atât
pentru noi, cât și pentru patria comună”.
Nu începe în capul aderenților
„idei de stat maghiară”, cum este
cu puțină, ca și Românii, cari sunt
cei mai neimpăcați adversari ai ma-
ghiarisărei, să potă săvârși o lucrăre
salutară pentru patria comună.

Dér n'ar trebui să găsească foile
unguresci nimic surprindător în
aceste constatări. Președintele aso-
cياțiunii noastre transilvane a vorbit
în spiritul poporului român, ale
cărui tendințe sunt și au fost în-
totdeauna cele mai inofensive, mai
nobile și mai patriotice. Nici-odată
acest popor n'a dorit să facă
cuceriri în afară, ba din contră: a
urit și desprețuit întotdeauna or
ce tendințe de asimilare. Dovadă
ne este în privința acesta și Româ-
nia, unde toate străduințele Jidanice
de a se contopi în elementul ro-
mânesc sunt zadarnice, căci frații
noștri de-acolo nu vor să sufere
contopirea unei rase străine în ele-
mentul lor. Așa este firea Româ-
nului, așa sunt frații noștri din re-
gat, cari au puterea în mână, și
așa suntem și noi, cari stăm sub
stăpânirea altora. Voim să ne pă-
străm curat sângele și idiomul
nostru și nu numai, că nu dorim
cuceriri în afară, dér totdeauna am
fost adversari declarați ai celor
ce prin mijloace silnice vor să facă
asemeni cuceriri.

Decă Maghiarii ar cunosc
mai de-aprope tendința și firea Ro-
mânului, decât s'ar pute desbăra de
utopia „idei de stat maghiară”,
decă n'ar mai privi luptele noastre

pentru cultura națională prin ochelarii
urei de rassă și a fanatismului:
atunci li-ar căde vîlul de pe ochi
și ar vedé, că deu nu este și nu
pote fi în lume o luptă mai inofen-
sivă, mai nobilă și mai patriotică,
de cum este lupta noastră pentru limba
și cultura națională.

Surprinderea, ce par a-o fi fă-
cut în presa ungurescă constată-
rile meritosului președinte al Aso-
cياțiunii noastre, în cazul cel mai
favorabil nu o putem așa-déră cla-
sifica, decât ca un trist testimoniu
despre lipsa totală de cunoștință
a gazetărilor maghiari față de noi
și de tendințele noastre.

Procesul Scărișorenilor. Dilele
acestea, după cum ni-se comunică,
Tabla r. din Tergu-Murșului a dat
procesului intentat în cestiunea
Scărișorenilor o întorsătură foarte
curioasă. Scim, că pe baza unei in-
vestigațiuni, tribunalul r. din Alba-
Iulia a adus cu data de 1 Mai n.
c. hotărîrea, prin care 46 de țeran
români din Scărișora au fost puși
sub acușiune în timp ce toți pă-
durarii unguri, cari săvârșiseră cu-
noșcutul măcel în contra Româ-
nilor scărișoreni, au fost achitați.

În nr. 146 dela 5 (17) Iulie c.
alt „Gazetei Transilvaniei” am pu-
blicat în reasumat puternica și
bine motivata apelațiune, pe care
d-lu avocat Dr. Amos Frâncu, ca
apărător, o înaintase Tablei r. din
Tergu-Murșului. În această apela-
țiune, d-sa ceru anularea sentinței
aduse de tribunalul din Alba-Iulia,
— a căruia parțialitate a fost în
mod necontestabil dovedită de
d-sa — și transpunerea afacerii u-
nui alt tribunal, care să judece
pe baza unei noue investigațiuni.

După cum se vede, apelațiunea
d-lui Frâncu a adus onorata Tabla
în mare încurcatură. Doveșile aduse
de d-lu Frâncu erau atât de pu-
ternice, încât era imposibil a-le
desconsidera, ér ca să tragă dungă
peste tribunalul din Alba-Iulia, a-

cesta ar fi fost prea mare satisfac-
țiune pentru „Valahii”. Astfel ono-
rata Tabla a aflat de cuvînt să anu-
leze, ce-i drept, sentința tribunalului
din Alba-Iulia, dér i-a ordonat aceluiași
tribunal, ca să aducă o nouă sentință,
însă fără considerare la investigațiunea
făcută și fără de-a mai face o nouă
investigațiune.

Nu scim, decât s'a mai pome-
nit cândva o ironisare a justiției
mai mare ca acesta: a-i da cuiva
imputernicirea de-a aduce o jude-
cată într'o afacere, fără de-a ține
însă sémă la nici o cercetare ante-
rioră, — acesta, sigur, va trebui
să pună în uimire pe toți jurispru-
denții.

Cestiunea română

și
presa jidano-maghiară.

Intręga presă maghiară se
ocupă de un timp încöce foarte
mult cu cestiunea română. Vede
său presimte, că lucrul e serios,
și că „mucul se apropiă de de-
get”. Dintre toate diarele șoviniste
însă, ce apar în țera de sub co-
rona sântului Ștefan, nici unul nu
e așa de turbat, nici unul nu
scuipă în mod atât de infect și
nici unul nu represintă murdăria
politică într'un grad atât de es-
celent, când e vorba despre ces-
tiunea română, ca și guvernamen-
talul jidano-maghiară „Pester Lloyd”
din capitala „Maghiariei”. Orga-
nul acesta semi-oficios, ca pa-
lădin al guvernului actual We-
kerle, sub a cărui aripă se ocrotesc,
nu încetă a furibunda asupra „irre-
dentei române nerușinate” asupra „agi-
tatorilor români miserabili și fără con-
știință” și asupra „tendințelor destruc-
tive”, ce le au aceștia în vedere. Co-
lonele lui apröpe și de și sunt
pline de insulte la adresa poporului
român, și ne mirăm, că pe când
guvernul maghiară opresce intrarea
tuturor diarelor din România la
noi, pe atunci în România se im-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

ALESIO.

De Duiliu Zamfirescu.

(2) Cătră Donna Bianca d. G.
(Urmare).

Dela un cărd de vreme însă, dure-
rea bietului Domenico devenia nesuferită,
căci începuse să bage de sémă, că Nanina
da prin cântecele jalnice și în celelalte
dile, și încă cu un accent plin de pa-
timă. Par' că înțelegea el, că privirea ră-
tăcită a Naninei, care se pierdea în ori-
sontul mării, și mângăerile glasului ei,
cari deveneau mai domole, nu mai erau
ca altădată de poruncă și de haz: acu
părea a cânta pentru ea. Și bietul ghe-
bos se mulțumea în cele din urmă mult
mai bine cu bătaia ei de joc, din care
eșea, că e de o potrivă nepăsătoră cătră
tota lumea, decât cu melancolia, din care
eșeau lucrurile altfel... Decă ar fi urmă-

rită cineva pe ghebos, care făcea pe ca-
sierul bandei cu o rară îndemănare, ar fi
băgat de sémă, că de câțiva vreme trecea
pe lângă un domn cu dispreț și nu-i
întindea nici-odată talerul. Acesta deocam-
dată nu se uita la el, și pote că ar fi murit
fără să-l vadă, decât o întâmplare nu-l silea
să facă cunoștință mai de aproape cu Do-
menico ghebosul.

Intr'o seră se opri o barcă în fața
scări și mai mulți tineri se coborîră, cân-
tând și făcend șgomot. Unul din ei,
tocmai cel ce nu era drag ghebosului,
se duse de-adreptul la față și luându-o cu
mâna de bărbă:

— Adio Nina, îi dișe.

— Buona sera, signor conte, răspuse
fața sculându-se și ridicându ochii spre
el cu șfială.

— Șed, șed, adăugă el, silindu-o să
stea. Da, pe legea mea, Nanino, te-ai fă-
cut frumoasă, ca păcatul.

Apoi pocni din buze, sărutându-și vir-
ful degetelor, și întinse ér mâna s'o
apuce de gușe. Dér ghebosul îi dete peste

mână atât de tare, încât pocnetul pal-
mei răsuna până la ceilalți tineri, cari în-
cepură a ride cu hohot și a aplauda. Don
Fabrizzio (căci așa se chema contele Buon-
compagni) făcu o mișcare de cap, ca un
om rănit, și se uită o secundă în ochii
ghebosului; apoi fără multă vorbă, îl luă
de guler și de fundul pantalonilor și-l
ridică în vânt, gata să-l arunce în mare.
Fata se sculase în picioare și încremenise
cu surisul pe buze. Toți ceilalți se repe-
diră spre el, îl apucară de mână, lăsară
pe ghebos la pământ și duseră pe tî-
năr la masa lor. Acesta se făcuse gal-
ben de mâniă.

Puțin câte puțin se liniștiră. Fata
cânta înainte, ținându-și isonul singur
pe gitară. Ghebosul nu mai vrea s'o în-
soțesă.

— Haidemă acasă, Nanino.

— Dute, decât vrei.

El se sculă de câteva ori, se duse
până la ușe și ér se întorse, roșu și fu-
rios.

— Nanino, haide acasă.

Ea cânta ca în vremea cea bună:
„Carolina, hai ochi neri, neri, neri.”

— Așa Nanino?... Lasă că-om vorbi
noi acasă, cu moșu!..

— Drum bun, de vorbește cu moșu.

Dér apoi resgândindu-se:

— Ce prost ești Domenico; să ple-
căm tocmai acum, când o să facem
trébă!.. Ea șed și nu mă lăsa singură.

— Ba să te lasi singură, să rămăi
cu el, răspuse îndesat ghebosul. Dér
șed jos.

— Ce rău ești câte-odată; par' că nu
mai ești tu, îi dișea, trecendu-i mâna peste
ochi, ca la copii, cu o șiretenie nespūsă.
Ea, veđ, ce-i cu afurisita asta de cobză de
nu mai ține acordul... Și-i dete ghitara în
mână, care dealtminterie era acordată, cu
supunerea unui școlar cătră profesor.

Ghebosul o țingăni de vre-o două ori, și
i-o înapoiă totu cum era, dér mândru și
fericit. De fapt îl acordase ea.

Așa trăiau dela un cărd de vreme,
cu certuri și împăcăciuni. Intr'un césu

pórtă „Pester Lloyd“-ul în sute de exemplare, și Oveii de acolo își dau totă nisuița de-a divulga părerile și principiile acestui dușman neîmpăcat a totu ce e român.

Astăzi vom da în estrasă articolul sêu de fondă dela 24 l. c., sê servescă ca un „curiosum“ de răutate și infamiă:

„Amă aștepta dela organele *pressei germane*, dice jidano-maghiarul, ca sê aprecieze pe *irredentiști români* așa cum merită. Nu ne basăm aci pe prietinia noastră și pe alianța noastră cu Germanii, ci pe singura pretensiune justă, ca organele opiniei publice din imperiul german sê nu folosescă un punct de vedere pervers la discutarea agitațiunii române, și sê nu aprôbe plângerile false de asuprire, înainte de ce ar fi esaminat serios lucrul. Nu-i va fi ascuns nici unui om pricepător punctul la care tindă agitatorii. Scopul lor ultimă este ruperea Transilvaniei din legătura statului și crearea unei organizațiuni federative în Ungaria, în locul unui stat unitar, consolidat. Acesta este o *tendință destructivă*, îndreptată contra ordinii de drept european.

„Irredentismul apelază la mila Europei. Se drapază cu rola animalului de jertfă. Lătesce fabula asupririi și volniciei. Lumea aude în continuu plângeră mișcătoare asupra apăsării limbei române, asupra eschiderii intolerante din tôte deregătorile statului, asupra helotismului țărănilor și asupra răpirei de copii români, pentru de a-i cresce Maghiari. Apucătura această este cea mai nedemnă, de care s'au folosit ore-când agitatorii fără scrupul. În tôte părțile domnesce un irredentism antipatic, care face propagandă sub masca sentimentalității.

„Cercurile franceze și ale irredentiștilor italieni se predau, fără precuget, farmecului putred al fraselor sentimentale. În Germania sunt omeni încă și mai naivi, astfel, încât Germanul „Michel“ încă nici acum nu e crescut în destul pentru de a-și prețui în mod de sine stătător interesele sale politice (bravo Schmul!) și astfel agitatorii astuți cu înșelătoria lor melodramatică de asuprire, în multe părți ale Germaniei au lucrat cu ore-care succes.

„In Ungaria nu pôte fi recunoscută nici când limba română ca egală îndreptățită cu limba statului. Acesta ar însemna a-se vinde pe sine, a nutri tendințe particulare, pe cari *ideea de stat sănătoasă* nu le pôte suferi în organismul sêu. Statul nostru este basat pe *puterile noastre proprii*, pe *puterile materiale și morale de atragere, toleranță și asimilare*. În ziua în care se va ține judecata asupra sorții națiunilor, unghurimea va fi fâlșă, ca a putut atâtea naționalități asimila, amalgama și lega într'o unitate glorioasă și puternică pe plaiurile Panoniei.“

Aci „Pest. Ll.“ vorbesce des-

pre Sașii transilvăneni, pe cari Bismarck i-a sfătuit să nu facă politică, ci sê-și grijescă mai bine de case și familiă, amintesc apoi „Vocile latine“, acest „album de frase“ (!) scrise de nisce omeni, ca *Naquet Flourens etc.*, cari sunt inimicii triplei alianțe și ai dinastiei Hohenzollern, și apoi deodată erumpe în modul următor:

„Unde au aflat însê irredentiști în Germania pe acei „*curați nebuni*“, cari după cum se anunță, vor compune un album de autografe „ale bărbaților de rasă germană“? Trebuie sê ne uimim despre așa o neesperință politică și avem numai norocul, că cu tôte astuția și mișelia, această agitațiune lipsită de puterea adevărului și a dreptății, se va nimici, tocăta de însăși minciuna și golăciunea ei“.

La o adunare în Blășiu.

— Impresiuni. —

— August 1894.

Intre împrejurările sgomotoase și agitate ale timpului de azi, i cade bine inimii românești a auzi, sêu a ceti câte ceva despre importantul loc de neuitate suvenir și fapte istorice — despre Blășiu. Modesta penă a acestor șiruri nu e chemată și nici nu are intențiunea a surprinde marele public cetitor, cu orecari sciri frapante din Blășiu, din cari sê poț face conlusiunea unor pași hotărâtori în o direcțiă mai liberă de cugetare — liberă, nu liberală, — de cum a fost în un șir de ani mai de-aprôpe, în cari individualitatea și personalitatea multora era înăbușită și absorbită de spiritul intoleranței unor omeni, ce s'au considerat, sêu se consideră de singuri pricepători, de singuri prevădători, de singuri înțelepți, învățați și capabili de o direcțiune sănătoasă politică, în conducerea năii națiunii române dintre Tisa și Carpați. Nu despre acestea e vorba acum, ci despre un lucru pe cât de modest de-oparte, pe atât de însemnat și de o valoare culturală română, incontestabilă, de altă parte.

În 12 l. c. adevă, se ținu adunarea generală a despărțământului Blășiu al „Asociațiunii transilvane“. Toți din Blășiu și forte mulți din afară așteptau cu adevărat dor românescă sosirea acestei zile, în care sê ni-se dea ocaziune binevenită de a asista la desfășurarea programei, ce comitetul despărțământului îl publică spre conformare în diarele noastre.

La Blășiu totdeauna plcă omul bucuros, nu numai pentru-că îl atragă suvenirul celor 10—12 ani de viață școlastică, ci și pentru-că este un valoros centru cultural românesc, și pentru-că inteligența română, dimpreună cu ceilalți cetățeni opidani, cu inimă deschisă și sinceră salută în mijlocul lor pe or și care Român adevărat.

După celebrarea culturii divini în

catedrala din Blășiu, unde se vedură mai mulți oșpeți străini sosiți cu trenul accelerat de la 9 ore a. m., sêu cu alte trenuri de mai înainte, publicul în grupe mai mari și mai mici își luă direcțiunea spre „Hotel Univers“, unde în sala cea mare de acolo avea sê se țină adunarea. Mă alipii și eu de una dintre aceste grupe, parte, că zării pe un bun cunoscut al meu, cu care doriām sê mă întâlnesc după un răstimp de mai mulți ani, parte pentru-că imi ajunseră la urechi din acea grupă câte-va cuvinte, ce mă interesau mai de-aprôpe.

— „Te salută frate!“ mi dîse amicului meu.

— „Bine ai venit!“ mi fî răspunsul. Și apoi după mai multe altele vechi și noue câte le vorbirăm la olaltă: despre osendiții noștri naționali, despre situația noastră, peste tot, despre urmările, ce vor năpădi asupra capului nostru din politica bisericească a guvernului, — conversațiunea noastră involuntar, trecu asupra Blășului și a progresului în tôte direcțiile, la care se aventă acest oraș de un timp încôce.

— „Frumose și grandioase centre de cultură are Blășiul — continuă cu mult interes amicului meu — și tot pe atât de măreț promite a fi și noul edificiu gimnasia. Mă dore numai, că trebe sê facă amara observare, că, după cum am cetit prin unele foi ale noastre, în raport cu momentuositatea și chemarea gimnasiului din Blășiu, puțin, de tot puțin s'a colectat până acum pentru noua clădire a acestui institut național. Abia 18,467 fl. dela un popor de 12.000.000 suflete! Nu sciu la ce s'atribuie această indolență a poporului român, când scitute este, că valorea și viitorul orî cărui popor se măsură după gradul de cultură, érá gradul de cultură totdeauna se razimă pe numărul, calitatea școlilor și aptitudinile puterilor didactice respective. Și acestea și acelea așteptă cu tot dreptul încurajare, sprijin și considerațiune din partea poporului român; o așteptă prin urmare această și cel mai vechiu institut de cultură națională, — gimnasiul din Blășiu, care sôre a fost în întunecimea poporului nostru român, isvor abundanț al istoriei noastre naționale culturale; liman de mântuire a surcelului latin aședat pe câmpiile binecuvântate ale Daciei, pe còstele și în cercul Carpaților. Și cu tôte acestea atâtea nepăsare! Nepăsare tocmai acum, când voim și noi, sê ne afirmăm înaintea Europei, ca popor cu trecut istoric, care pe basa această pretindem drepturi, cultură națională independentă și neatingerea scumpei noastre limbi. Puterile didactice dela institutele Blășului, și în speciă dela gimnasiu, nu mai sunt astăzi, precum erau înainte cu 10—20 ani, când pașia și erau aplicați ca profesori omeni cu tot neorientați în ale educațiunii și instrucțiunii, înaintea cărora școla era tabula rasa; astăzi profesorimea din Blășiu, pe lângă gimnasiu, bate încă câte două facultăți, căci pe lângă aceea, că literele fundamentale prescriu, ca ei toți sê fiă preoți, timpul, progresul și statul încă mai pretind, ca ei sê fiă toți specialiați la universitate în disciplinele, ce le propun, unde mai trebe, sê mai bătucescă încă 4—5 ani, până ajungă la diplomă! Érá cei ce nu în chipul acesta și-au câștigat calificățiune, au ajuns la acesta în urma unei în lungate praxe de 20—25 ani. Și apoi dreptate este, ca ei sê-și mance atâția ani din viață, pe lângă o remunerațiune ticălosă de 7—900 fl.? De aceea și starea profesoriei reclamă urgent o reformă radicală în această privință, mai ales, că cei mai mulți sunt omeni cu familii, cărora Blășiul în a solută parte are de a-le mulțami în tôte privința starea sa socială înfloritoare, de care azi se bucură. Și cu tôte acestea poporul român acestor ponderose lucruri cu turali numai 18,000 fl. a scitute sê jertfescă! Acesta ore sê fiă numită însuflețire pentru cultură și progres românesc? Dôrá nu va fi cauza acestui indiferentism condamabil scirea, ce a pătruns în tôte păturile societății române, și deprimarea sdro-

bitore, ce a urmat de aici, că tinerimea nu ar fi condusă în spirit românesc!...“

— „Am auzit și eu frate de această scire chinătoare, — dîsei — dér totuși pare, că nu-mi vine a crede, ca ea sê fiă esactă, chiar acolo în sașele și coridorele acele, unde cu atâtea putere națională răsuna odată prelecțiunile unui Barnuț, Barițiu și altor figuri istorice, pline de caracter și fală română. Cei ce conduc destinele gimnasiului nu-și vor fi uitat atâtea de sine, ca sê tradeze chemarea acestui măreț lăcaș istoric!“

— „O, barem de ar fi dréptă parea și convingerea ta! Dér totuși mi-ar plăce, ca lumină sê se facă în privința acesta, chiar din parte competentă, ca sê se împărție norii grei și sê se netedescă brazdele adânc de pe fruntea românilor.“

(Va urma).

Omnipotența statului.

Organul slovac „Narodnie Noviny“ scrie un articol despre omnipotența statului, din care estraagem următoarele:

Lozinca este: tôte de stat. Azi-mâne vor fi în țera mai mulți omeni îmbrăcați în uniformă, decât în vestminte civile. Căsătoria o fac de stat, asemenea matriculele și averea bisericească; și decă această merge mai departe totu astfel, rămâne cestiune de timp, ca și averea privată sê fi de stat. În formă de mii de feluri de contribuții deja azi proprietarul își cumpără averea tot la 20 de ani dela stat, atâtea plătesce după ea. Patriotismul e făcut de stat; progresăm în egalizarea naționalităților. Se ia caracterul națiunilor, individualitatea lor, și chiar și consciința se face de stat. Fiă-care lege nouă măresce puterea necondiționată a statului, așa, că nu peste multă vreme va fi un fapt pozitiv, că statul e omnipotent. Acesta însemneză nimicirea libertății...

Decă înaintea ochilor politicilor activi n'ar flutura o țintă utopică, ar recunoșce și ei, că omnipotența statului se opune libertății spiritului, vieții. Ar recunoșce, că drumul acesta duce la robia. Nu statul va fi pentru plăcerea omenilor, ci omeni pentru plăcerea statului... Dér politiciii activi se nisuesc, sê egalizeze țera în privința națională. Ei plănuesc a face un stat monoglot dintr'un stat poliglot. și din cauza acesta nimic nu le pare scump. Ca și risipitorul turburat la minte, ei aruncă taurii pentru o fantasmagoriă. Se pôte, că ei judecă astfel: Până când nu se maghiarizează națiunile, ușor suportăm și noi omnipotența statului, fiindcă singur el e capabil a maghiariza pe nemaghiari. Decă n'ajunge cultura noastră, sê vină în ajutor puterea și forța... Când țera va fi locuită de 15—16 milioane Maghiari, vom dice: destul statule, tu țai făcut datoria; acum vrem sê trăim și noi. Vom fi ca în Anglia. Dér credem — încheie fôia slovacă — că acesta nu e socotela bună, deorece atunci, când o astfel de țintă ar puté fi ajunsă, nu va mai fi lipsă de nimic... de nimic...

SCIRILE ȚILEI.

— 19 (31) August

D-lă Dr. Ioan Pop, vicariul Rodnei, după cum ni-se anunță, abia acum a fost întărit de cătră minister ca presedinte al fondurilor școlastice din Năsăud. Cu bucuria luăm la cunoscință această scire, fiind siguri, că d-lă vicar, cunoscut prin zelul neobosit și caracterul sê firm, va conduce înțelepțesc și cu tragere de inimă fondurile grănițeresci năsăudene, cari dela 1880 încôce au avut atâtea de suferit în era tristă și neagră, de aprôpe 15 ani, a lui Banffy-Ciocan.

— o —

Onomastică. Cetim în „Telegraf Roman“: Mercuri fiind ziua onomastică a Escelenției Sale I. P. S. D. arhiepiscop și metropolită *Miron Romanul*, s'a săvâr-

șu, ghebosul își perduse răbdarea și spusese lui Alesio tôte prăpastiele din lume despre fiă-sa. Bătrânul pescar îl luă peste picior, fiind-că îl simțea, că e de bătae de joc cu dragostea lui pentru fată, dér îi rămase în inimă veninul bărfeloi. În umila lui stare era cinstit bătrânul, și-lă supăra viclesugul femeesc chiar în fiă-sa. Nevastă-sa fusese cinstită, și mamă-sa și tot neamul lui, fiind-că așa le era firea și deprinderile. Altfel cum ar fi putut el sê pornescă în largul mării sêp-tămâni întregi? De altminteri virtutea pescăreselor e datorită în parte milei domnului: cine s'ò sdruncine, când tôte suflarea bărbătească, în stare validă, pornescă cu ridicata de pe la vetre?

Așa că din vorbele ghebosului rămasesse câte ceva în inima bătrânului. Ii părea rău, că împrejurările, făcându din Anzio un port de modă, schimbaseră vechile obiceiuri ale pescarilor, și din Nanina făcuseră o cântăreță. Dér pe de altă parte împrejurările acestea îi ușurau trailul. Pornirile greco-sarazine, ce au rămas în fu-

dul poporului italian de pe còstele de mēdă-ți, dădeau o umbră de negustoriă tuturor faptelor acestei colonii pompeiene. Ce n'a păstrat lava Vesuviului, a păstrat sângele.

Alesio era cinstit, fiind-că lupta cu marea, și cu singurătatea ei face pe om drept; era glumeț și negustor în unele lucruri, pentru că așa îi erau pornirile rasei.

Aceste două linii ale firei lui se strîm-baseră, de când cu vorbele ghebosului. Ținea pe fată mai scurtă: dér ce sê ții, ții de scurt!... fata cânta din elu ca din ghitara ei.

De aceea, când ajunse Alesio cu Luisa lui la localul băilor, ca sê ea pe Nanina, această găsi mijloc de a-lă încredința, că e mult mai cuminte sê rămână acolo, decât sê vie cu noi.

Și éta cum pornirăm singuri spre Gaeta.

(Va urma).

Cursul la bursa din Viena.

Table with financial data from Vienna, including exchange rates for gold, silver, and various currencies like the Austro-Hungarian crown and the London pound.

Cursul pieței Brașov.

Table with market prices in Brașov, listing items like banknotes, silver, and various goods with their respective prices.

Nr. 9702 - 1894.

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopul construirii unei scări de fier în institutul orășenesc de infirmii, ale cărui spese sunt prelimate cu 1229 fl. 98 cr., se va ținea în oficiul orășenesc economic în 3 Septembrie a.c. înainte de prânză la 10 ore o pertractare de oferte.

Reflectanții se invită deci ca până la amintita oră să-și asternă la numitul oficiu ofertele provădute cu vadiu de 5%, timbrate și sigilate.

Condițiunile de licitațiune și acele contractuale, precum și planul și preliminarul de spese se află la oficiul orășenesc economic, în decursul orelor oficiose, spre esaminare din partea fiă-căruia.

Brașov, 13 August 1894. 488.3 - 3. Magistratul orășenesc.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrierei administrațiunii. In casul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription rates for Austro-Hungary: 3 fl. for 3 months, 6 fl. for 6 months, 12 fl. for a year.

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription rates for Romania and abroad: 10 fr. for 3 months, 20 fr. for 6 months, 40 fr. for a year.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription rates for Austro-Hungary on Sundays: 2 fl. for a year, 1 fl. for 6 months, 50 cr. for 3 months.

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription rates for Romania and abroad on Sundays: 8 franci for a year, 4 franci for 6 months, 2 franci for 3 months.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să bimevoiescă a serie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutie este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomach și pantece, în contra căreilor și arelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular de deosebire prin trasu (frotat) alină durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebunțarea glicică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură această apă de gură conservarea sănătoasă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează glicic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anumită preparate provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Fr. Kelleman și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșil, J. L. & A. Hesshaime, Teusch & Tartler, Fritz Geisberger.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1894.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapest-Arad-Telus, Brașov-Chezd-Oșorheiu, Simeria-Petroșeni-Lupeni) and train types (mixt, persón, accel).

Nota: Orela însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate îndrepta de jos în sus. Numerii în cuadrați cu linii mai negri însemnă orela de noapte.